

Team Leerplicht Amersfoort is blij met het wetsvoorstel. Wij vinden het een goede zaak dat er toezicht komt op het thuisonderwijs dat voortvloeit op de vrijstelling van een schoolinschrijving wegens richtingsbezwaren van ouders. We zien het wetsvoorstel als een goede stap vooruit. We hebben een aantal vragen en bedenkingen die wij met u willen delen:

1. Is het voor de Onderwijsinspectie haalbaar om ouders en de afdeling leerplicht van de desbetreffende gemeente voor 1 juli te laten weten of er al dan geen bezwaar is tegen het thuisonderwijs, wanneer de aanleverdatum voor het onderwijsplan uiterlijk 1 mei is? Wij willen voorkomen dat we in de loop van een nieuw schooljaar met terugwerkende kracht beroepen op vrijstelling pas kunnen behandelen.
2. Wij vinden het goed dat leerlingen zelf ook gesproken gaat worden door een derde. We vragen ons wel af of de leerplichtambtenaar hiervoor de aangewezen persoon is. Bij wet is immers geregeld dat kinderen vanaf 5 jaar leerplichtig zijn en bij kinderen onder de 12 jaar worden alleen de ouders gesproken door de leerplichtambtenaar. Ook zetten wij er onze vraagtekens bij of het wel aan de leerplichtambtenaar is om dit gesprek te voeren of dat dit bij iemand belegd zou kunnen worden die beschikt over aantoonbare pedagogische, didactische en onderwijskundige kennis en inzicht (tenzij de leerplichtambtenaar hier extra op getraind wordt, bijvoorbeeld één specialist per team of de regio). Waar zou dit gesprek bij de leerplichtambtenaar officieel over moeten gaan?
3. Verder zijn wij van mening dat we deze procedure niet onnodig controlerend of ingewikkeld moeten maken. Het is goed dat er voorwaarden zijn en het is ook goed om te weten dat het overgrote deel van de ouders die thuisonderwijs geven het onderwijs op een verantwoorde manier inrichten. Er mag wat meer vertrouwen in de ouders zijn. Een jaarlijkse ondersteunend bezoek van een (ortho)pedagoog/onderwijskundige vanuit de Onderwijsinspectie (Wat ziet die persoon? Waar hebben ouders vragen over?) zou volgens ons een waardevolle aanvulling zijn op de procedure.
4. Verder vragen wij ons af waarom een kind dat onder toezicht gesteld staat automatisch zou worden uitgesloten van thuisonderwijs. Dit zou per situatie bekeken kunnen worden. De mogelijkheid bestaat dat een kind in een pleeggezin verblijft waarin meerdere gezinsleden thuisonderwijs krijgen.

Daarnaast zijn wij van mening dat de reikwijdte van artikel 5 sub b, zoals deze nu geformuleerd en geïnterpreteerd wordt, breder kan, namelijk:

5. Wij zijn van mening dat niet alleen ouders met richtingsbezwaren, maar alle ouders in Nederland die bij machte zijn thuisonderwijs te geven, een beroep zouden mogen doen op deze vrijstelling. Thuisonderwijs geven is niet niks, wij verwachten niet dat het aantal kinderen dat thuisonderwijs krijgt onevenredig toe zal nemen als het open wordt gesteld voor alle ouders. (En mocht dat wel zo zijn, dan is het interessant te onderzoeken waarom ouders niet kiezen voor schoolbezoek.) Bovendien merken we in de praktijk dat ouders richtingsbezwaren gaan 'bedenken'. Laten we gaan voor transparantie.
6. Ouders zouden ervoor moeten kunnen kiezen om op ieder moment over te gaan op thuisonderwijs. (Of in ieder geval vanaf ieder nieuwe schooljaar.) En niet slechts wanneer het schooljaar ervoor geen schoolinschrijving is geweest. Soms verandert hun kijk op het leven en op onderwijs. Soms komen ouders (en andere betrokkenen) erachter dat onderwijs op een school niet passend is voor het kind.
7. Tot slot pleiten wij ervoor om het onderwijs niet zoveel mogelijk te laten plaatsvinden op de thuislocatie, maar zoveel mogelijk bij (één van de) ouders of feitelijk verzorgers in de buurt. Op deze manier is thuisonderwijs tijdens bijvoorbeeld een wereldreis ook mogelijk, maar kunnen semi-schoolconstructies (zonder toezicht van de Onderwijsinspectie) gemeden worden.